

Корупція: поняття, визначення та сутність

Поняття корупції у вузькому та широкому значенні

Ми часто стикаємось з темою корупції – у новинах, на YouTube, на роботі, серед друзів, родичів і навіть від незнайомих людей. Можливо, ви також особисто зустрічалися з нею у своєму житті. Кожен із нас має певне уявлення про те, що таке корупція. Хтось може вважати її допустимою за певних обставин, а хтось, навпаки, рішуче засуджує корумпованих чиновників, переконуючи, що корупція – це над масштабна і потребує конкретних дій для боротьби з нею.

Хоча корупція є однією з головних тем українського суспільного обговорення, все ж таки не існує єдиного розуміння її суті серед громадян. Тож давайте почнемо з простого, але водночас складного питання: що таке корупція?

Визначення корупції: енциклопедичне та юридичне

Етимологія

Визначення корупції подається як прямий переклад з латинської «corruption» – «гниття, роз'їдання, знищення».

Визначення ООН

Корумпованість визначається як «**неправомірне використання державної влади для отримання зиску у власних інтересах**».

Юридичне розуміння

Корупція розглядається як «соціально-правове явище, вона полягає у збагаченні окремих категорій осіб, в отриманні ними незаконного прибутку, інвестуванні його в об'єкти, зручні для ухилення від сплати податків, як правило, з використанням протекціоністських зв'язків. **Деструктивне збагачення та протекціонізм – головні ознаки корупції**».

Корупція як соціальна корозія

Визначення М.І. Мельника

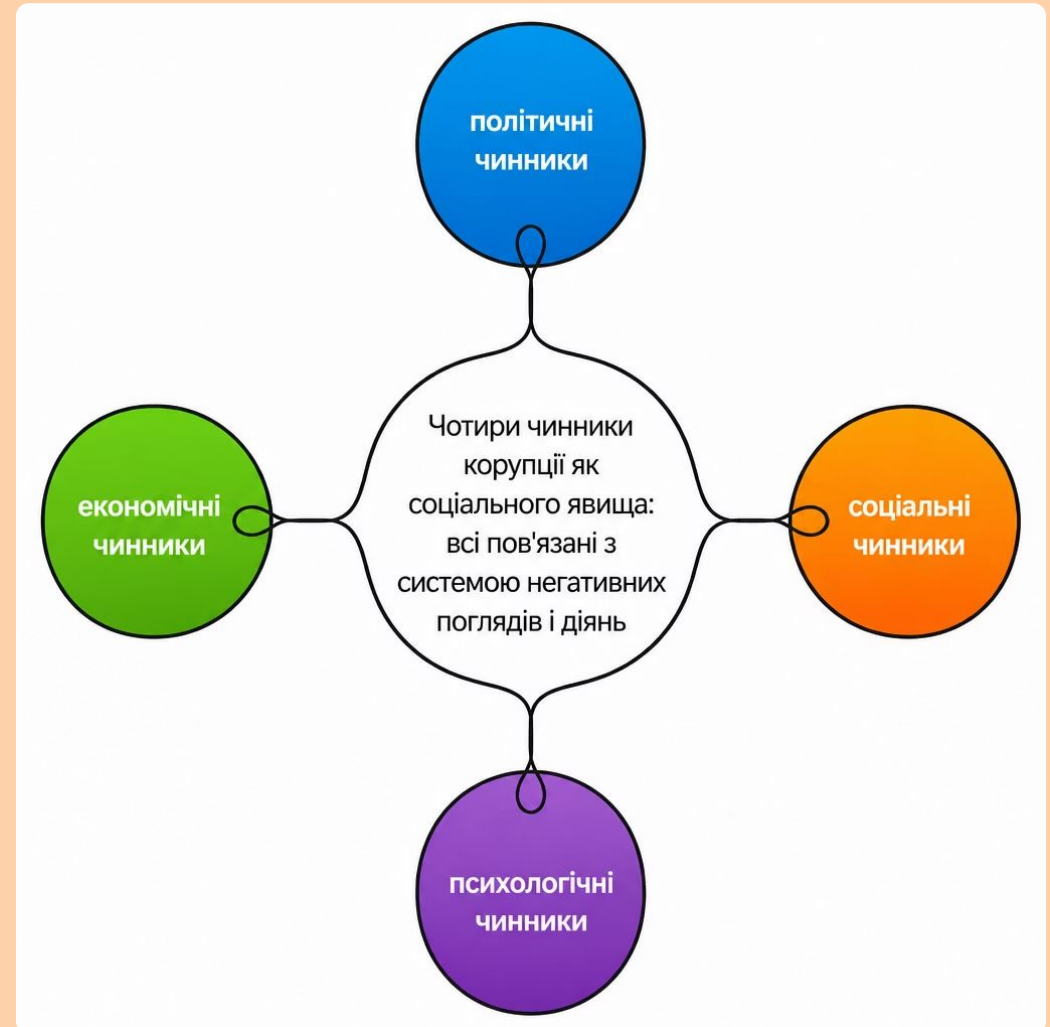
Корупція – це **«різновид соціальної корозії, яка роз'їдає і руйнує органи державної влади, державу та суспільство загалом»**.

Історичні корені

В основі корупції лежать такі давні традиції взаємодії у суспільстві, як **«послуга за послугу»**, do ut des (*«даю, щоб ти дав»*).

Чинники корупції

Зміст корупції як соціального явища зумовлений політичними, економічними, соціальними та психологічними чинниками системи негативних поглядів, переконань, настанов і діянь окремих громадян, посадових осіб владних інституцій, державних та недержавних організацій.

Історія корупції та традиційні взаємовідносини

Корупція – не нове явище, вона має свою давню історію та культуру. Загальновідомим є факт – корупція базується на таких традиційних взаємовідносинах у суспільстві, як: «**послуга за послугу**», «**ти мені – я тобі**» тощо.

Існування такого взаємозв'язку, зазвичай, не викликає скарг та обурень, оскільки усі учасники отримують взаємну вигоду, при цьому **латентність** – є її **основною особливістю**, що значно ускладнює боротьбу з цим явищем.

📄 **Історичний приклад:** В Російській імперії основою корупції була система так званого місництва, за якої більшість державних урядовців не отримували грошових виплат, а жили за рахунок відвідувачів. Існування таких зав'язків було каталізатором поширення корупції.

Корупція у вузькому значенні та Закон України

Якщо говорити про корупцію у більш вузькому розумінні – вона є **криміногенним чинником правової загрози**, якому притаманні всі характерні ознаки цього поняття.

Закон України «Про запобігання корупції» розглядає корупцію саме у вузькому значенні та подається як огляд корупційних правопорушень. Це стосується, насамперед:

Декларування

Декларування
недостовірної
інформації (або
відмова її подавати)

Сумісництво

Порушення вимог
сумісництва

Подарунки

Отримання подарунків
через службову
діяльність

Перевірки

Відмова від
проходження
спеціальних перевірок

Конфлікт інтересів

Робота в умовах
конфлікту інтересів
(реального або
потенційного)

Ділова етика

Порушення правил
ділової етики

Закон України «Про запобігання корупції»

2011 р.

Дієв Закон «Про засади запобігання і протидії корупції»
та Закон «Про правила етичної поведінки»

1

2

3

26 квітня 2015 р.

Закон набрав чинності, замінивши два попередні закони

14 жовтня 2014 р.

Прийнятий Закон України «Про запобігання корупції» —
переломний момент для комплексного реформування
антикорупційної системи відповідно до міжнародних
стандартів

Офіційне визначення: Корупція – це використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

Корупція як глобальна проблема

Таким чином ми розуміємо, що корупція є соціальним явищем яке притаманне практично кожній країні світу. Вона негативно впливає на такі сфери нашого життя, як: **економічна, політична, управлінська, соціальна, правова.**

Громадська думка в Україні: З цього впливає той факт, що в сучасних реаліях, абсолютна більшість українців стурбовані високим рівнем корупції в нашій країні.

Отже, корупція може виникати не лише в державних установах, а й у бізнесі, медіа, громадських та неурядових організаціях. Проте найчастіше її асоціюють саме з державним сектором.

Опитування: наскільки серйозною є проблема корупції в Україні?

Боротьба з корупцією: глобальна перспектива

Не слід забувати, що корупція – це не проблема тільки окремих країн; вона може проявлятися в будь-якому місці. Різниця полягає в тому, що деякі країни знають, як з нею боротися та як реагувати на різні форми корупції, причому суспільство там не терпить таких практик.

У інших державах, навпаки, корупція може ігноруватися або навіть підтримуватися владою, а громадяни ставляться до неї більш лояльно. Тому приклади корупції можна знайти як у демократичних, економічно розвинених країнах, так і в авторитарних, бідних державах.

Демократичні країни

Новина про корупцію сприймається як **скандал** — суспільство не терпить таких практик

Авторитарні держави

Корупція може бути розцінена як **звичайне і навіть очікуване явище**

Завдання держави

Забезпечення **прозорості** органів управління, належного громадського контролю та неупереджених ЗМІ